

Reakcia na tlačové vyhlásenie *Za otvorenú justíciu*

Dňa 25. apríla 2025 zverejnila tlačová agentúra SITA tlačové vyhlásenie osôb vystupujúcich pod označením „*Za otvorenú justíciu*“, ktoré následne prevzali médiá s celoštátnou čítanosťou (Denník N, Hlavné správy).¹ Táto tlačová správa komentuje proces a výsledky volieb kandidáta na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) uskutočnených dňa 15. apríla 2025 na pôde Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“)

Z obsahu tlačového vyhlásenia vyplýva, že podľa osôb vystupujúcich pod označením „*Za otvorenú justíciu*“, citujeme:

- **Ak existujú verejné pochybnosti** o prieskumoch v konaniach alebo o nepravdivých vyjadreniach kandidáta na post predsedu Najvyššieho súdu SR Františka Moznera, ide o vážne signály, ktoré môžu negatívne ovplyvniť verejnú dôveru v schopnosť a vhodnosť tohto kandidáta zastávať tak významnú pozíciu.
- členovia súdnej rady pri vypočutí Moznera **odignorovali** spomenuté problematické otázky.
- súdna rada má vo výbere kandidátov na justičné funkcie nezastupiteľnú úlohu a ak sa vo výberovom procese na obsadenie funkcie predsedu NS SR takýmito otázkami vôbec nezaoberala, **zlyhala** vo svojej základnej úlohe, teda preveriť vhodnosť kandidáta komplexne a transparentne.

Podľa Stanoviska č. 10 (2007) Poradnej rady Európskych sudcov (CCJE) k upriamaniu pozornosti Výboru ministrov Rady Európy na problematiku „Súdna rada v službách spoločnosti“ (bod 83) súdna rada musí byť schopná nielen prezentovať svoje názory verejne, ale aj podniknúť nevyhnutné kroky pred verejnosťou, pred politikmi, resp. aj pred súdmi, aby chránila povesť súdnej inštitúcie a/alebo jej členov.

Z webového sídla „*Za otvorenú justíciu*“ vyplýva, že zoskupuje osoby aktívnych sudcov a emeritných sudcov.

Týmto realizujeme analýzu slobody prejavu sudcov, v mene ktorých bolo uvedené tlačové vyhlásenie vydané. Po výsledku analýzy uvádzame aj hodnotiaci úsudok realizovanej slobody prejavu.

Rolou sudcu v demokratickej spoločnosti a právnom štáte v kontexte vstupu sudcu do verejného priestoru sa zaoberal o.i. aj disciplinárny senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS SR“).² Sudca **nie je obyčajným aktérom** na verejnom diskurze, ale je aktérom kvalifikovaným a privilegovaným. Osobitné postavenie sudcu vo verejnom diskurze vyplýva z toho, že sudca **je verejný činiteľ** a **osoba znalá práva**. Sudca ako verejný činiteľ a ako osoba, ktorá je nositeľom moci, **púta verejnú pozornosť**. V prípade, keď sa sudca verejne vyjadrí, prednesie na verejnosti svoj názor, tento názor získava určitú **nezanedbateľnú váhu a legitimitu už len tým, že ho predniesol sudca**. S verejným prejavom

¹ <https://sita.sk/sudna-rada-podla-zdruzenia-za-otvorenu-justiciu-zlyhala-pri-vypocuti-moznera-odignorovala-kontroverzne-otazky/>

² Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR z 27. októbra 2022, sp. zn. 32 D/16/2021.

sudcu sa nepochybne **v širokej verejnosti spája prezumpcia v tom smere, že prehovoril expert a vyjadruje sa o otázkach, o ktorých má náležitý a podrobný prehľad.**

Disciplinárny senát sa vyjadril aj k povinnosti **lojality** sudcu. Uviedol, že dôležitým prvkom úvah pri slobode prejavu sudcu je aj dopad verejných prejavov sudcu na autoritu súdnej moci a jej integritu. Sudca svojím verejným prejavom netlmočí iba svoje názory, ale vytvára aj obraz o sudcoch a súdnej moci ako takej.

Účelom požiadavky **na zdržanlivosť sudcov** je zabezpečiť, aby sudcovia, aj keď komentujú isté témy pútajúce verejný záujem, medzi ktoré bezpochyby patrí aj voľba predsedu NS SR, nepodliehali emóciám a nemali tendenciu zabiehať k škandalizácii, vyvolávať senzácie či sťahovať na seba nenáležitú mediálnu pozornosť.

Sudcovia vystupujúci pod spoločným označením „Za otvorenú justíciu“ prehovorili ako osoby, o ktorých sa všeobecne verejne predpokladá, že sú znalé práva, sú experti, a teda zrejme vedia, čo hovoria. Nezanedbateľným faktorom je, že téma, ktorej sa rozhodli venovať, púta mediálnu pozornosť.

Jediný základ, od ktorého sudcovia v tlačovom vyhlásení odvíjali svoje závery, je identifikovaný na úplnom začiatku ich tlačového vyhlásenia, konkrétne v časti „*ak existujú verejné pochybnosti...*“. Či došlo k naplneniu predpokladu pre formulovanie záverov v tlačovom vyhlásení, zistíme zodpovedaním nasledovných rečníckych otázok.

Pokiaľ sudcu (ktoréhokoľvek) disciplinárny senát NSS SR právoplatne oslobodí spod disciplinárneho návrhu, majú iní sudcovia právo verejne manifestovať vôľu nerešpektovať takéto právoplatné rozhodnutie? Majú právo takýmto spôsobom podkopávať autoritu disciplinárneho senátu NSS SR? Naznačuje tým snád' zoskupenie sudcov z otvorenej justície, že právoplatné rozhodnutia v disciplinárnych konaniach sa nemajú rešpektovať a majú sa verejne spochybňovať? Očakávajú takýto prístup od verejnosti alebo členov súdnej rady resp. nabádajú verejnosť a členov súdnej rady na takéto správanie? **Znamená to azda, že sudcovia z otvorenej justície, ktorí sú zároveň sudcami NSS SR, podkopávajú autoritu svojho vlastného súdu?** Aké verejné pochybnosti existujú, pokiaľ súd vec právoplatne ukončil oslobodením? Znamená to, že sa sudcovia Slovenskej republiky nekriticky stotožnili s disciplinárnym návrhom a právoplatný výsledok disciplinárneho konania nie je relevantný? Pokiaľ je odpoveď na túto otázku kladná, tak potom je potrebné konštatovať, že sudcovia tvrdia, že neplatí prezumpcia nevinu a neplatí povinnosť demonštrovať lojalitu k právnemu poriadku.

Entita Za otvorenú justíciu nepodrobila žiadnej vecnej konštruktívnej kritike disciplinárne rozhodnutie disciplinárneho senátu. Nebol zverejnený žiaden ich odborný článok, ani žiadna polemika. Jediné, čo bolo zverejnené, bola subjektívna nespokojnosť disciplinárneho navrhovateľa – ministerky spravodlivosti, a aj to bez vecných argumentov. Spomínaná entita obvinila členov súdnej rady z toho, že rešpektovaním právoplatného oslobodzujúceho rozsudku disciplinárneho senátu, mala súdna rada „*zlyhať*“, keď „*odignorovala problematické otázky*“.

Entita expertov a osôb znalých práva svojim stanoviskom buď úmyselne (sú to osoby znalé práva) zavádza verejnosť s cieľom spochybniť povest' NS SR a súdnej rady, alebo čo je horšie, úmyselne navádza verejnosť k anarchii a svojpomoci. Nedbanlivosť v ich konaní, a nie úmysel, by znamenala, že skupina sudcov nepozná právo, a teda boli by „len“ nekompetentní, čo tiež nie je dobrou správou pre slovenskú justíciu.

Možno konštatovať, že skupina sudcov Za otvorenú justíciu verejne prispela k novodobému fenoménu spochybňovania a relativizovania právoplatných súdnych rozhodnutí a podkopávania autority súdnej moci v právnom štáte.

Tlačové vyhlásenie znamená nielen pre oslobodených v disciplinárnych konaniach, ale aj v trestných konaniach, že napriek právoplatnému rozhodnutiu súdu najvyššej inštancie o ich oslobodení, je dovolené verejne živiť „*pochybnosti*“ o nevine (či vine) a o správnosti rozhodnutia súdu. Pokiaľ sa pod takéto tlačové vyhlásenie podpíšu sudcovia, je to dôkaz o ich rezignovaní na úlohu sudcu v demokratickom a právnom štáte a na plnenie ich povinností s tým spojených. Sudcovia entity nesúcej v názve apel na otvorenie justície, realizovali slobodu prejavu nerešpektujúc povinnosť lojality k právnemu poriadku a povinnosť zdržanlivosti.

Svojim verejným vyhlásením okrem deformovania právneho povedomia verejnosti, svojimi osobnými útokmi systematicky pokračujú vo vyvolávaní nenávisti či iných negatívnych emócií voči predstaviteľom súdnej moci a členom súdnej rady, vrátane sudcovských zástupcov. **Od takýchto prejavov sudcov je nutné sa dištancovať a verejne ich odsúdiť.**

V Bratislave, dňa 29.apríla 2025

JUDr. Dana Jelinková Dudzíková, LL.M.

členka Súdnej rady Slovenskej republiky